

Miljøstyrelsen, mst@mst.dk

Naturstyrelsen, nst@nst.dk

Sendt pr. mail.

Hald den 2. november 2014. kl. 19:45

**Genoptagelse af sagsbehandlingen vedr. Ll. Torup gaslager.
J. nr. MST - 1270 - 01221 den 16.oktober 2014.**

Det er med stor beklagelse, at Fjordvenner.dk erfare, at Miljøstyrelsen er i færd med at genoptage

behandlingen af Energinets ansøgning om at udlede en lang række miljøskadelige stoffer til den meget sårbare Limfjord.

Fjordvenner.dk forlanger, at MST, på baggrund af de udarbejdede undersøgelser før og under det - beklageligvis - gennemførte Pilotprojekt, træffer den afgørelse, at fortsat udledning af fortyndet saltbrine med tilhørende miljøgifte ikke kan tillades.

Argumentet herfor findes i Energinets afrapportering af undersøgelser om modelberegninger af hhv. fiskebestande og mer-koncentrationer af tungmetaller i sediment i Lovns Bredning og Hjarbæk Fjord. Fjordvenner.dk vil fremhæve følgende fra det omfangsrige materiale der foreligger:

Tungmetaller:

Modelberegningerne viser, at der sker en stigning af f. eks cadmiumakkumuleringen med 5% årligt.

I denne beregning foretager Energinets rådgiver (Rambøll) en fejlagtig sammenligning af (hvad er

kaldes "naturligt" selv om den primært er menneskeskabt) bidrag af cadmium til hele Lovns

Bredning med den beregnede udledning, selvom det gentagne gange fremhæves at sedimenteringen

af cadmium sker i nærområdet ved udledningspunktet i det formentligt smalleste sted i hele

Limfjorden. Begge dele kan ikke være korrekte samtidig!

Opmærksomheden henledes i den forbindelse også på, at det fra MST tidligere er påstået, at der sker en fuldstændig opblanding i vandsøjlen af den udledte brine og dens indhold af miljøskadelige stoffer. Vi forstå derfor ikke hvorfor det nu af Energinet hævdes, at stofferne sedimenterer i umiddelbar nærhed af diffusorerne.

Endvidere anstilles den teoretiske betragtning, at 25% af den udledte cadmium er på partikulær form og dermed sedimentbart. Mange andre kilder angiver, at tungmetaller for 80 - 90% vedkommende er partikulært bundne. Dette er ganske interessant, at der nu regnes på partikulært bundet tungmetal, idet der ikke - før Fjordvenner gjorde indsigelser - har været krav om, eller modelberegnet på, andet end opløste tungmetaller. Vi finder desuden ikke, at der er redegjort for hvor de resterende 75% af de udledte (opløste ?) tungmetaller bliver af.

Endvidere står det klart, som også nævnt i Energinets afrapportering, at arsen- nikkel- og cadmiumindholdet i sedimentet i såvel Lovens Bredning som Hjarbæk Fjord allerede er over EAC-værdierne og også ifølge OPSPAR-kategoriseringen i en "Uacceptabel miljøtilstand" med *"koncentrationer der kan medføre signifikant påvirkning på miljø og mennesker"*.

En forøgelse af udledningen af disse og andre tungmetaller er derfor helt uacceptabelt og kan heller ikke forliges med Natura 2000-krav om gunstig bevaringsstatus i forhold til udpegningsgrundlaget (" Mudder- og sandflader blottet ved ebbe, større lavvandede bugter og

vige"). De høje niveauer i sedimentet tilskriver vi primært udledningen fra Ll Torup i forbindelse med etableringen af gaslageret i 1980-erne.

Tilsvarende betragtninger kan gøres omkring påstandene fra Energinet om strontium og andre tungmetaller.

Vi er opmærksomme på, at pilotforsøg har vist, at det er muligt at rense saltbrinen for tungmetaller.

Vi finder det i denne sammenhæng helt underordnet hvad prisen herfor måtte være. Vi ønsker dog også at påpege, at selv hvis MST stiller krav om sådan rensning for tungmetaller vil der forsat - som flere gange påpeget af Fjordvenner.dk - være en række uløste problemer om iltsvind som følge af lagdannelse, store saltkoncentrationer der skader fisk, stoffer der fremkalder flugtadfærd o.m.a.

Fiskeundersøgelser: ville det være udlagt

Det afrapporterede undersøgelser af fiskebestandene i området viser - helt som vi forventede - en meget klar nedgang i antallet af, den for fritidsfiskerne så vigtige fiskeart, skrubbe.

Imidlertid bortforklares en nedgang i fangsterne på over 85% ganske enkelt med " naturlig variation". Vi er ikke et øjeblik i tvivl om, at havde situationen været den omvendte - at fangsterne af skrubbe var steget- ville det være udlagt som et bevis på uskadeligheden af udledningen og ikke som "naturlig variation ". Det sete styrtdyk i antallet af skrubber er helt i overensstemmelse med det der

observeredes under udledningen i 1980-erne.

Der er forsat ikke foretaget undersøgelse af saltbrinens indhold af stoffer, der kan fremkalde flugtreaktion hos de forskellige fiskearter.

Samlet set anser vi derfor fiskeundersøgelsens konklusioner som værdiløse og uanvendelige i en eventuel videre sagsbehandling, idet konklusionerne er åbenlyst politiserende.

Øvrige forhold:

Det fremgår af af den kommunikation vi har fået aktindsigt i, at der undervejs i afrapporteringsforløbet er sket mange graverende fejl. Vi har derfor ikke tillid til kvaliteten af det udførte arbejde.

Vi har fået en del henvendelser om udfældning af okker i Lovns Bredning og i Hjarbæk Fjord.

Uanset at jern ikke er et tungmetal er det kendt, at okkerudfældning har stor indflydelse på fiskens livsbetingelser. Vi savner derfor en grundig undersøgelse af jernudledningen fra Ll. Torup.

Fjordvenner.dk finder det dybt beklageligt at MST tilsyneladende arbejder for, at ødelæggelsen af landets største fjord kan forsætte. Dette er helt unødvendigt, idet vi gentagene gange har peget på særdeles relevante og realistiske alternativer, der kan sikre, at landets energiforsyningsikkerhed ikke

bringes i fare og at Limfjordens miljø ikke forringes yderligere.

På vegne af Fjordvenner.dk`s medlemmer
som udgør 2.558

Formand. Sigvald

Fihl

Miljøkonsulent. Claus Skodborg Nielsen